MITROPOLIA ARDEALULUI

REVISTA OFICIALĂ A ARHIEPISCOPIEI SIBIULUI, ARHIEPISCOPIEI ALBA IULIEI, EPISCOPIEI ORADIEI, EPISCOPIEI COVASNEI ȘI HARGHITEI ȘI EPISCOPIEI DEVEI ȘI HUNEDOAREI

3

SERIE NOUĂ, Anul 2 (37), Nr. 3, iulie-septembrie, 2022

Editura ANDREIANA, SIBIU

ISSN 1013-4204

MITROPOLIA ARDEALULUI

COLEGIUL EDITORIAL

PREŞEDINTE
Î.P.S. Prof. Dr. LAURENŢIU STREZA,
Arhiepiscopul Sibiului şi Mitropolitul Ardealului

VICEPREŞEDINŢI
Î.P.S. IRINEU POP, Arhiepiscop al Alba Iuliei
P.S. SOFRONIE DRINCEC, Episcop al Oradiei
P.S. ANDREI MOLDOVAN, Episcop al Covasnei şi Harghitei
P.S. NESTOR DINCULEANĂ, Episcop al Devei şi Hunedoarei

Director
Arhim. Dr. Ioachim Tomoiagă

Redactor-şef
Pr. Lect. Dr. Emanuel Tăvală

Redactor consultant
Pr. Prof. Dr. Habil. Daniel Buda

Colegiul de redacţie
Pr. Lect. Dr. Oliviu Botoi (Alba Iulia), Pr. Cristian Rus (Oradea), Pr. Dr. Laurenţiu-Gabriel Panciu (Miercurea Ciuc), Pr. Prof. Dr. Florin Dobrei, Pr. Prof. Dr. Vasile Vlad (Deva), Pr. Prof. Dr. Vasile Mihoc, Arhid. Prof. Dr. Ioan Ică jr, Pr. Dr. Cristian Muntean (Braşov), Pr. Conf. Dr. Habil. Constantin Necula, Conf. Dr. Adrian Lemeni (Bucureşti), Prof. Dr. Paul Brusanowski, Diac. Dr. Gheorghe Anghel, Lect. Dr. Ioan Ovidiu Abrudan

COPERTĂ: Pr. Florin Bleoca
CORECTURĂ: Nicolae-Toma Posa, Vasile-Răzvan Teacu
TEHNOREDACTARE: Fabian Filipescu

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA
ARHIEPISCOPIA SIBIULUI, Str. MITROPOLIEI, NR. 35
COD IBAN RO69 RNCB 4200 0000 0061 0001, B.C.R. SIBIU

CUPRINS

CUVÂNTUL IERARHULUI

† Dr. Laurenţiu Streza, *„Faceţi orice vă va spune El” (In 2, 3)* 7

IN MEMORIAM PS VASILE COMAN

Interviul acordat de Preasfinţitul Părinte Sofronie despre 110 de ani de la naşterea PS Vasile Coman şi 30 de ani de la trecerea la cele veşnice. 9
† Timotei Prahoveanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Bucureştilor, *Locul natal şi admirabila lecţie de recunoştinţă* 36
Pr. Prof. Dr. Nicolae Dura, *Episcopul Dr. Vasile Coman, partener în dialogul interconfesional extern* 40
Pr. Prof. Univ. Dr. Constantin Necula, *Două texte ale empatiei pastorale. Predici în comunitatea braşoveană întru cinstirea Părintelui Vasile Coman* 53
Pr. Prof. Univ. Dr. Ioan Chirilă, *Slujeşti iubind oamenii – un suflet liber în iubirea de semeni – episcopul Vasile Coman* 63
Pr. Prof. Univ. Dr. Dumitru Megheşan, *Treizeci de ani de arhierie cerească a episcopului teolog şi misionar Dr. Vasile Coman* 71
Pr. Prof. Univ. Dr. Alexandru Moraru, *Vlădica Vasile Coman – ierarhul implicat în viaţa bisericească şi românească*..... 84
Pr. Dr. Cristian Muntean, *O predică inedită a episcopului Vasile Coman*..... 87
Pr. Ioan Petru, *30 de ani la trecerea la cele veşnice şi 100 de ani de la naşterea Preasfinţitului Vasile Coman al Oradiei*..... 94
Dumitru Horia Ionescu, *Aşa a fost voia Domnului...* 108

AN OMAGIAL ȘI COMEMORATIV 2022

Pr. Drd. Nicolae Pavel Zian Streza, *Sfântul Grigorie Palama despre Dionisie Areopagitul în teologia luminii. Punte ecumenică între ortodoxie și catolicism*..... 112

INTERVIU

Interviu cu PS Sofronie, Episcopul Oradiei 147

TEOLOGIE ȘI ȘTIINȚĂ

Pr. Dr. Nichifor Tănase, *Mintea și „Lumina sfântă" (nuhrā qaddīša) în timpul rugăciunii*.....172

PAGINA TINERILOR

Pr. Paul Aranyoși, Pr. Laurențiu Antonescu, *Întâlnirea Tinerilor Ortodocși în Arhiepiscopia Sibiului* 189
Cristian Vaida, *Rugăciunea, scară spre cer*.....198

ISTORIE ȘI ORTODOXIE

Pr. Alexie Vegheș, *Creștinismul în Canada astăzi*.....205
Fabian Filipescu, *Primele pagini ale Pentateuhului în limba română: Palia de la Orăștie (1482-2022)*.....225

TÂLCUL EVANGHELIEI

Pr. Laurențiu-Mihai Herban, *Duminica a III-a după Rusalii – „Overthinking" sau uitarea lui Dumnezeu* 232
Pr. Petru Bleahu, *Duminica a IV-a după Rusalii. Credința și rugăciunea*....235
Pr. Cristian Olariu, *Sfântul Proroc Ilie Tesviteanul*.....238
Pr. Dumitru Apostol, *Vindecarea a doi orbi și a unui mut din Capernaum (Matei 9, 27-35)* 241

Protos. Nectarie Dărăban, *Predică la Schimbarea la Față a Domnului*.....244
Pr. Constantin-Petru Nae, *Umblarea pe mare a Mântuitorului și potolirea furtunii (Matei 14, 22-34)*.....249
Pr. Teodor-Florian Mocanu, *Mutarea în veșnicie a Maicii Luminii. Cuvânt la praznicul Adormirii Maicii Domnului*.....251
Pr. Darius-Marcian Mărcuș, *Sf. Martiri Brâncoveni – păstrătorii credinței prin jertfa supremă*.....256
Pr. Ionel Scânteie, *Predică la praznicul Tăierii capului Sfântului Ioan Prorocul*.....261
Pr. Ionel-Gheorghe Păncescu, *„Iată roaba Domnului" – acum se naște în lume*.....263
Pr. Raul-Cristian Șipoș, *Predică la Duminica dinaintea Înălțării Sfintei Cruci*.....266
Pr. Antonel Crăciun, *Predică la duminica după Înălțarea Sfintei Cruci*.....270
Pr. Constantin Purcaru, *Și chemând la Sine mulțimea... Predică la Duminica după Înalțarea Sfintei Cruci*.....274
Pr. Laurențiu-Gabriel Panciu, *Evanghelia profunzimilor – pescuirea minunată. Duminica a XVIII-a după Rusalii*.....277

RECENZII

Pr. Dr. Cristian Muntean, *Chantal Delsol, „Sfârșitul creștinătății. Inversiunea normativă și noul timp", traducere din limba franceză și prefață de Teodor Baconschi, Editura Spandugino, Colecția Perpetuo, 2022*.....281
Fabian Filipescu, *„Biblia după textul ebraic. Numerii. Deuteronomul", ediție îngrijită de Maria Francisca Băltăceanu și Monica Broșteanu, traducere, studii introductive și note de Maria Francisca Băltăceanu, Monica Broșteanu, Melania Bădic, Ștefan Colceriu, Emanuel Conțac, Octavian Florescu, Victor-Lucian Georgescu, Cristinel Iatan, Alexandru Mihăilă, Delia Mihăilă, Ovidiu Pietrăreanu, Tarciziu-Hristofor Șerban, Silviu Tatu, Editura Humanitas, București, 2021, 479 p., ISBN 978-973-50-6869-1*.....286

EVENIMENTE

Slujire arhierească la praznicul „Schimbării la Față”, la Mănăstirea de la Sita Buzăului 289
Mihai Viteazul a fost pomenit la Biserica memorială din Alba Iulia 291
Grădinița „Episcop Gurie Georgiu” din Deva a fost inaugurată 292
Sobor de arhierei la sfințirea picturii bisericii din Țebea 294
Cursuri la Sibiu pentru obținerea gradelor profesionale în preoție 296
Conferințe preoțești de toamnă și sinaxă monahală în Eparhia Oradiei 298
Pr. Dr. Daniel Puia-Dumitrescu, *Întâlnirea Tinerilor Ortodocși din Arhiepiscopia Sibiului – Brașov, 10-11 septembrie 2022 – o relatare din perspectiva dezbaterilor pe tema evenimentului* 303
Pr. Ionuț Pâtea, *Necrologul Părintelui nostru PC Părinte Protopop Iconom Stavrofor Gheorghe Colțea* 310